

Asia: MV/2/06.00.00/2023

Aineettoman kulttuuriperinnön toimenpideohjelma 2023-2028

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit kohtaan 1. Suomi sopimuksen jäsenmaana.

Taide- ja kulttuurialan ammattijärjestö TAKU edustaa korkeakoulutettuja taide- ja kulttuurialan asiantuntijoita. Jäsenemme työskentelevät monipuolisesti mm. hallinto-, suunnittelu-, tuotanto-, opetus-, tutkimus- ja viestintätehtävissä taiteen, kulttuurin ja tapahtumien parissa. Aineettoman kulttuuriperinnön vaalimisessa haluamme kiinnittää erityistä huomiota aineettomien taidemuotojen ja taidetapahtumien tallettamiseen ja säilyttämiseen sekä alan koulutuksen ja siten asiantuntijuuden turvaamiseen.

Aineettoman kulttuuriperinnön asiantuntijaryhmissä ja luetteloinnissa olisi mahdollista huomioida nykyistä laajemmin taide- ja kulttuurialan toimijat.

Kommentit kohtaan 2. Toimijat aineettoman kulttuuriperinnön suojelutyössä.

Korkeakoulujen merkitys aineettoman kulttuuriperinnön suojelutyössä tuodaan esiin vasta koulutukselle ja tutkimukselle omistetuissa kappaleissa. Koulutuksen ja tutkimuksen mahdollistavat korkeakoulut olisi tärkeää nostaa esiin jo tässä vaiheessa. Suojeluorganisaatioita ei ole olemassa ilman korkeakoulutettuja aineettoman kulttuuriperinnön asiantuntijoita.

Museoiden osalta olisi hyvä noteerata taidemuseoiden tekemä työ, jotta kuvataidekentän ja etenkin nykytaiteessa yleistyneet aineettomat taidemuodot tulevat huomioiduksi.

Taiteen kentällä eri taidelajien tiedotuskeskukset, kuten Teatterin tiedotuskeskus Tinfo ja Tanssin ja sirkuksen tiedotuskeskus, tuottavat ja tallentavat ajantasaista tietoa mm. esittävän taiteen ohjelmistojen ja katsojamäärien osalta.

Tärkeää tallennustyötä aineettoman taiteen osalta tekevät myös kulttuurijournalismin eri toimijat. Kulttuurilehdet ja etenkin taidekriitikit tallentavat yksittäisten teosten sisältöjä ja vastaanottoa suhteessa aikakauden kontekstiin.

Kommentit kohtaan 3. Strateginen kehitys ja rahoitus.

-

Kommentit kohtaan 4. Koulutus ja kasvat.

Kasvatusosiossa olisi hyvä huomioida myös esittävän taiteen opetus. Vaikka teatteri, tanssi ja sirkus jäävät nykyisen opetussuunnitelman ulkopuolelle, opetetaan niitä osana muita oppiaineita ja valinnaisina aineina.

Korkeakoulutettujen aineettoman kulttuuriperinnön asiantuntijoiden työpaikkojen luettelo on mahdollista laajentaa. Esimerkiksi taiteiden tai kulttuurintutkimusta opiskelleiden työllistyminen on moninaista niin julkiselle kuin yksityiselle sektorille. Esimerkkejä: https://toissa.fi/fi_FI/sijoittuminen-tyoelamaan/show/taiteiden-tutkimus ja <https://taku.fi/meista/yhteisomme/>.

Kasvatukseen liittyvinä hankkeina ja toimintamuotoina on mahdollista huomioida myös Taidetestaajat (<https://taidetestaajat.fi/>) ja Kulttuurin kummilapset (<https://kummilapset.hel.fi/>), joista molemmat mahdollistavat taiteen kokemisen koko ikäluokalle maksutta.

Kommentit kohtaan 5. Tutkimus suojelutyön tukena.

Yliopiston oppialoista aineettoman kulttuuriperinnön suojelutyössä tulisi huomioida erikseen mainittuna teatteritiede, musiikkitiede, estetiikka, taidehistoria, taidekasvatus ja kirjallisuus.

Suunnitelmassa tulisi myös tunnistaa humanististen tieteenalojen vuosia jatkunut rapautuminen. Rahoituksen pienenemisen ja rahoitusperusteiden tulospainottuneisuuden myötä oppialoja on useissa yliopistoissa lakkautettu tai yhdistetty isommiksi kokonaisuuksiksi ja henkilökunnan ja kontaktiopetuksen määrää on vähennetty merkittävästi. Koska OKM:n koulutusvastuuasetukseen ei ole kirjattu yksittäisiä oppialoja minkään yliopiston vastuulle, on niiden jatkuvuus uhattuna. Kts. <https://taku.fi/yhteiskunta-tarvitsee-humanististen-alojen-erityisosaajia/>

Kommentit kohtaan 6. Näkyvyys ja media.

-

Kommentit kohtaan 7. Kansainvälinen yhteistyö.

-

Kommentit kohtaan 8. Aineettoman kulttuuriperinnön merkitys yhteiskunnassa.

Hienoa, että suunnitelmassa on tunnistettu taiteen, kulttuurin ja tapahtumien merkitys ihmisten hyvinvoinnille ja osallisuuteen. Suunnitelmassa olisi mahdollista huomioida myös taiteen, kulttuurin ja tapahtumien merkitys osana Suomen työllisyyttä ja taloutta. Taide- ja kulttuuriala työllistää n. 3 %

Suomen työllisistä, lähes 130 000 henkilöä. Alalla on kasvupotentiaalia, sillä Suomessa alan osuus BKT:stä on 3,1 % kun taas EU:ssa keskiarvo on 4,4 %. Kts. <https://taku.fi/nain-vaikutamme/taide-ja-kulttuurialan-avainlukuja/>

Saukkoriipi Helmi
Taide- ja kulttuurialan ammattijärjestö TAKU ry

Leo Nea
Taide- ja kulttuurialan ammattijärjestö TAKU ry - lausunnon
vastuunvalmistaja: Helmi Saukkoriipi, TAKUn järjestökoordinaattori